

Е. Н. Портерова

Pollyanna

Pollyanna

Е. Н. Портерова

Pollyanna

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
Pollyanna:

© 1913 by Eleanor H. Porter

Vydavateľ:

First edition publisher: L.C. Page. Publication date: 1913; 111 years ago. Country: United States. Language: English. OCLC 33897078. Followed by Pollyanna Grows Up.

Slovenské vydanie:

© 2024 KUMRAN, s. r. o.
Mýtňa 62, 064 01 Stará Lubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Biblické citáty sú v tejto knihe citované podľa: *Biblia. Slovenský ekumenický preklad s deuterokánonickými knihami*. Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Ilustrácie:

Katarína Sojková

Obálka:

Mária Melicherčíková

Grafická úprava:

Ludmila Králiková

Tlač:

Tlačiareň HEIDY, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-93-2

Prvá kapitola

Slečna Polly

Vo to júnové ráno vošla slečna Polly Harringtonová do kuchyne trochu náhlivo. Slečna Polly obyčajne nerobila náhlivé pohyby a na svoje pokojné vystupovanie bola obzvlášť hrdá. V ten deň sa však ponáhľala, a to veľmi.

Nancy, ktorá práve umývala riad, prekvapene zdvihla hlavu. V kuchyni slečny Polly pracovala ešte len dva mesiace, ale už stihla zistiť, že jej pani nemá vo zvyku niekam sa ponáhľať.

„Nancy!“

„Áno, pani,“ odpovedala bezstarostne a ďalej umývala džbán, ktorý držala v ruke.

„Nancy,“ hlas slečny Polly sprísnel, „keď s tebou hovorím, máš prestať pracovať a pozorne ma počúvať.“

Nancy sa začervenala. Okamžite položila džbán omtaný handričkou, pričom ho takmer prevrhla, čo ju ešte väčšmi vyviedlo z miery. „Áno, pani. Iste, pani,“ vyjachtala,

narovnala džbán a rýchlo sa otočila. „Neprestala som pracovať, lebo ste mi dôrazne prikázali, aby som sa dnes s riadmi poponáhľala.“

Slečna Polly sa zamračila. „To stačí, Nancy. Nežiadala som ťa o vysvetlenie, žiadala som ťa o pozornosť.“

„Áno, pani.“ Nancy potlačila povzdych a v duchu sa spytovala, či sa tejto žene niekedy zavďačí. Nancy predtým ešte nikdy neslúžila, no keď jej chorá matka náhle ovdovela a musela živiť nielen ju, ale ďalšie tri deti, bola nútená vypomôcť jej. Matka bola rada, keď sa jej podarilo nájsť dcére miesto v kuchyni veľkého domu na kopci. Nancy pochádzala z „Kútov“, čo bolo asi šesť míl* odtiaľ, a slečnu Polly Harringtonovú poznala iba ako paniu starého harringtonovského sídla a jednu z najbohatších obyvateľiek mesta. To bolo pred dvoma mesiacmi. Teraz už vedela, že slečna Polly je prísna žena s neprívetivým výrazom v tvári, ktorá sa mračí za každým, keď na dlážke zacvendží nôž alebo buchnú dvere, avšak nikdy jej ani nenapadne usmiať sa, keď nože ani dvere nerobia rámus.

„Keď budeš hotová, Nancy,“ pokračovala slečna Polly, „môžeš pozametať a upratať tú izbičku pri schodoch v podkroví a ustlať tam posteľ. Ale najprv z nej, samozrejme, povynášaj všetky kufre a škatule.“

„Áno, pani. A kam mám, prosím, potom tie veci dať?“

* Míla – stará dĺžková miera na určovanie väčších vzdialeností, asi 1,6 km (pozn. prekl.).

„Do prednej časti podkrovia.“ Slečna Polly zaváhala a vzápätí dodala: „Myslím, že ti to môžem povedať už teraz, Nancy. Príde k nám bývať moja neter Pollyanna Whittierová. Má jedenásť rokov a tá izba je pre ňu.“

„Malé dievčatko – a príde sem, slečna Harringtonová? Och, to bude krásne!“ zvolala Nancy a pomyslela pri tom na svoje tri mladšie sestry, slniečka, ktoré ich dom v „Kútoch“ vždy rozžiarili.

„Krásne? Nuž také slovo by som síce nepoužila,“ odvetila slečna Polly rezervovane, „no mám v úmysle zariadiť to čo najlepšie. Som predsa čestná žena, ktorá vie, čo je jej povinnosťou.“

Nancy prudko očervenela. „Samozrejme, pani. Iba mi napadlo, že také dievčatko by vám mohlo trochu... trochu spestriť život,“ vykoktala.

„Ďakujem,“ odsekla. „Nemôžem však tvrdiť, že by som teraz niečo také potrebovala.“

„Ale istotne ju tu... ju tu chcete, veď je to dcéra vašej sestry,“ odvážila sa podotknúť Nancy, ktorá cítila, že by tej opustenej cudzinke mala pripraviť aspoň aké-také privítanie.

Slečna Polly povýšenecky zdvihla bradu. „Pozri, Nancy, naozaj nechápem, prečo by som mala *chcieť* starať sa o deti svojej sestry, ktorá bola taká pochabá, že sa vydala a zbytočne ich priviedla na svet, hoci bol už aj bez nich plný. No ako som povedala, viem, čo je mojou povinnosťou. A nezabudni povymetať kúty, Nancy,“ rázne ukončila ich rozhovor a vyšla z miestnosti.

„Áno, pani,“ vzdychla si Nancy a zdvihla napoly osušený džbán, ktorý medzitým vychladol, takže ho musela znovu opláchnuť.

Keď bola slečna Polly vo svojej izbe, znovu siahla po liste z akéhosi zapadnutého mestečka na západe, ktorý ju predvčero tak nemilo prekvapil. V liste adresovanom slečne Polly Harringtonovej z Beldingsvillu vo Vermonte stálo:

Vážená pani,

s lútosťou Vám oznamujem, že reverend John Whittier zomrel pred dvoma týždňami a zanechal po sebe jedno dieťa, dievča vo veku jedenásť rokov. Ako bezpochyby viete, spravoval malú misiu, kde poberal len veľmi skromný plat, a tak po ňom nezostal v podstate žiadny majetok s výnimkou niekoľkých kníh.

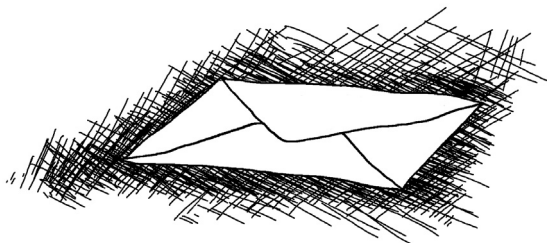
Z toho, čo mi povedal, som pochopil, že ste sestrou jeho zosnulej manželky. Naznačil mi aj to, že ste nevychádzali najlepšie. Dúfal však, že kvôli Vašej sestre by ste predsa len boli ochotná ujať sa dieťaťa a vychovať ho medzi svojimi na východe. Preto Vám vlastne píšem.

V čase, keď dostanete tento list, bude dievčatko už pripravené na cestu. A ak sa ho teda rozhodnete

ujať, boli by sme Vám veľmi vďační, keby ste nám napísali, že môže prísť ihneď. Sú tu totiž istí manželia, ktorí sa čoskoro chystajú na východ a mohli by dievča vziať so sebou do Bostonu a tam ho posadiť na vlak do Beldingsvillu. Vopred by sme Vás, pravdaže, upozornili, kedy a ktorým vlakom Pollyanna docestuje.

S očakávaním priaznivej odpovede a s úctivým pozdravom

Jeremiah O. White

Slečna Polly list zamračene zložila a vrátila do obálky. Včera naň odpovedala s tým, že dieťa si, samozrejme, vezme. Zaumienila si splniť svoju povinnosť, hoci jej bola vrcholne protivná.

Ako tak sedela s listom v rukách, myšlienky sa jej zatúlali k jej sestre Jennie, matke tohto dieťaťa, do čias, keď sa ako dvadsaťročná rozhodla, že sa napriek námietkam rodiny vydá za mladého pastora. Rodina by namiesto neho radšej dala prednosť istému bohatému pánovi, ktorý mal o Jennie záujem. Ona však oňho nie. Ten pán mal viac peňazí, ale i viac rokov, kým mladý pastor iba hlavu plnú ideálov a nadšenia

a srdce plné lásky. Jennie dala, pochopiteľne, prednosť jemu, vydala sa a odišla na juh ako manželka misionára.

Vtedy s ňou rodina prerušila styky. Slečna Polly si to dobre pamätala, hoci v tom čase mala iba pätnásť rokov a bola najmladšia z detí. Jennie im istý čas písavala. Naposledy o tom, že svoje najmladšie dieťa – ostatné jej zomreli – pomenovala po svojich dvoch sestrách Polly a Anne „Pollyanna“. O niekoľko rokov neskôr prišiel z malého mestečka na západe krátky, avšak srdcervúci list, v ktorom im sám pastor oznámil, že Jennie zomrela.

Ani pre obyvateľov veľkého domu na kopci sa čas nezastavil. Slečna Polly sa pri pohľade do dlhého údolia, ktoré sa pod ňou rozprestieralo do diaľky, zamyslela nad tým, čo sa udialo za posledných dvadsaťpäť rokov.

Teraz mala štyridsať a na svete zostala celkom sama. Otec, matka aj sestry jej zomreli. Už mnoho rokov bola jedinou paňou domu a bohatstva, ktoré jej zanechal otec. Niektorí ju pre jej osamelý život otvorene ľutovali a dohovárali jej, aby si k sebe vzala nejakú priateľku alebo spoločníčku. Ona však nestála ani o ich súcit, ani o ich rady. Tvrdila, že sa necíti sama. Naopak, samota a ticho jej vyhovujú. Ibaže teraz...

So zamračenou tvárou a pevne zomknutými perami vstala. Bola so sebou spokojná, pretože nielen vie, čo je jej povinnosťou, ale má i dostatočne pevný charakter na to, aby ju splnila. Ale *Pollyanna*? Čo je to za meno?

Druhá kapitola

Starý Tom a Nancy

Nancy zametala a drhla izbičku v podkroví s veľkou vervou, pričom zvláštnu pozornosť venovala kútom. Boli chvíle, keď sa do práce vložila skôr preto, aby uľavila svojim citom, než by jej šlo o odstránenie špiny. Nancy sa svojej panej síce zo strachu podriaďovala, ale vedela sa tiež rozčertiť.

„Kiežby – som – takto – mohla – vymiešť – aj – kúty – jej – duše!“ šomrala trhane, zdôrazňujúc každé slovo vražednými výpadmi metly. „Bolo by tam čo čistiť, veru hej! Ako jej mohlo napadnúť strčiť to chúďa sem hore do tejto dusnej malej izby, kde sa v zime ani nedá zakúriť, keď si mohla vybrať hociktorú inú izbu v tomto veľkom dome? Že vraj deti sú zbytočné! Hanba!“ odfrkla si Nancy a handru žmýkala s takou silou, až ju rozboleli prsty. „Podľa mňa to nie sú *deti*, čo je tu *najzbytočnejšie!*“

Chvíľu pracovala mlčky, a len čo bola hotová, s očividným odporom sa poobzerala po prázdnej izbičke.

„A hotovo – aspoň ja som tu už skončila,“ povzdychla si. „Nie je tu špina, ale ani nič iné. Úbohá dušička! Ozaj krásne miesto pre opustené dieťa, ktorému sa bude cnieť po domove!“ Vyšla z izby a zabuchla za sebou dvere. „Och!“ zhĺkla a zahryzla si do pery. Potom tvrdohlavo zahundrala: „A nech! Je mi to jedno. Dúfam, že to buchnutie počula!“

V ten deň popoludní zašla do záhrady na kus reči za Starým Tomom, ktorý už dlhé roky plel záhony a upravoval chodníčky okolo domu.

„Tom,“ začala Nancy, keď sa obzrela ponad plece, aby sa uistila, že ju nikto nesleduje, „viete, že sem príde jedno dievčatko a bude tu bývať so slečnou Polly?“

„Čože?“ Starec s námahou vystrel ohnutý chrbát.

„Dievčatko – príde sem a bude tu bývať so slečnou Polly.“

„No to určite,“ vysmial ju. „To mi môžeš rovno povedať, že slnko zajtra zapadne na východe.“

„Je to pravda. Sama mi to povedala,“ trvala na svojom Nancy. „Je to jej jedenástročná neter.“

Mužovi od údivu klesla sánka. „No toto! Ktovie, čo to...“ zamumlal a vtom sa mu v pohasnutých očiach objavilo nežné svetlo. „Ibaže by to bola... to musí byť dcérka slečny Jennie! Z ostatných sa totiž ani jedna nevydala. Áno, Nancy, musí to byť dcérka slečny Jennie. Chvála Pánu Bohu! Že som sa ja na staré kolená dožil niečoho takého!“

„Kto bola slečna Jennie?“

„Anjel z neba,“ zašepkal rozčítene, „ale starý pán a jeho manželka v nej videli iba svoju najstaršiu dcéru. Mala dvadsať

rokov, keď sa vydala a odišla. Bolo to už veľmi dávno. Všetky deti jej vraj zomreli – až na to posledné. A to musí byť to, čo k nám príde.“

„Má jedenásť rokov.“

„Áno, to by mohlo byť,“ prikývol stavec.

„A ona jej dá izbu v podkroví – že sa nehanbí!“ rozhorčene zašomrala Nancy a znovu sa obzrela ponad plece k domu.

Starý Tom zvrátil tvár, no vzápätí sa mu na perách objavil zvláštny úsmev. „Zaujímalo by ma, čo si slečna Polly s tým dieťaťom počne,“ zamyslel sa.

„Pcha!“ odfrkla si Nancy. „Mňa by skôr zaujímalo, čo si to dieťa počne so slečnou Polly!“

Stavec sa rozosmial. „Tak sa mi zdá, že slečnu Polly nemáš veľmi v láske,“ uškrnul sa.

„Ako keby ju niekto mal rád!“ pohrdlivo odsekla Nancy.

Starý Tom sa zvláštne pousmial, potom sa zohol a opätovne sa pustil do práce. „Tak to asi nevieš, že slečna Polly bola zaľúbená,“ povedal pomaly.

„Ona a zaľúbená? Vylúčené! O tom asi nevie nikto iný.“

„Ale vedia,“ prisvedčil záhradník. „A ten muž dodnes žije – priamo tu v meste.“

„Kto je to?“

„To ti nepoviem. Nepatrí sa, aby som o tom hovoril.“ Navravnal sa, a keď sa pozrel smerom k domu, v jeho kalných modrých očiach sa zračila hrdosť, akú verný sluha cíti voči rodine, ktorej roky s láskou slúži.

„Ale to mi nejde do hlavy,“ trvala na svojom Nancy, „ona a nejaký nápadník.“

Starý Tom pokrútil hlavou. „Nepoznáš slečnu Polly tak dlho ako ja,“ odvetil. „Kedysi to bola hotová krásavica – a bola by ňou aj dnes, keby chcela.“

„Krásavica? Slečna Polly?“

„Veru tak. Keby si tie pevne zopnuté vlasy rozpustila, ako to robievala kedysi, a nosila čepce s kvietkami a biele šaty s čipkou, videla by si, že je krásna. Slečna Polly nie je stará, Nancy.“

„Že nie? Tak potom to veľmi dobre hrá!“ ohrnula nosom.

„Áno, viem,“ kývol Tom. „Začalo sa to už vtedy, keď sa s ním rozišla. A odvtedy akoby jedla iba červíky a bodliaky, taká je zatrpknutá a pichľavá, keď s ňou človek hovorí.“

„To máte pravdu,“ rozhorčene pritakala Nancy. „Človek sa jej nezavďačí, nech sa snaží, ako chce! Nebyť platu a toho, že doma tie peniaze potrebujú, nezostávala by som tu. Avšak jedného dňa... jedného dňa pohár mojej trepezlivosti pretečie a potom odtiaľto nadobro odídem. Tak veru.“

Starý Tom pokrútil hlavou. „Ten pocit dobre poznám. Je to prirodzené, ale nie je to najlepší nápad, dieťa moje. Ver mi.“ A zase zohol svoju starú hlavu k práci.

„Nancy!“ zavolal ostrý hlas.

„Á-áno, pani,“ zakoktala a ponáhľala sa k domu.